

i.remissvar@regeringskansliet.se

fredrik.von-malmborg@regeringskansliet.se

Stockholm 2019-09-20

Remissvar avseende promemoria om

Förbättrat genomförande av EU-direktivet om energieffektivitet – Individuell mätning av värme och tappvarmvatten i befintlig bebyggelse, I2019/01869/E

Riksförbundet Bostadsrätterna Sverige ekonomisk förening, nedan Bostadsrätterna, är en intresse- och serviceorganisation för bostadsrättsföreningar med cirka 8 300 bostadsrättsföreningar som medlemmar i hela Sverige med sammanlagt cirka 350 000 hushåll. Bostadsrätterna har beretts tillfälle att inkomma med yttrande över rubricerad promemoria och får framföra följande.

Remissen avser förslag till anpassningar av den svenska tolkningen av reglerna i EUs energieffektiviseringsdirektiv kring individuell mätning och debitering, så kallad IMD, av värme och tappvarmvatten i svenska flerbostadshus. EU-kommissionen har inlett ett så kallat tillsynsärende vid EU-domstolen med anledning av den svenska tillämpningen av direktivet.

Vi önskar inledningsvis peka på brister i regeringskansliets handläggning av ärendet. I promemorian nämns att ärendet beretts genom samråd med branschen. Detta samråd har uppenbarligen vad gäller bostadsrättsupplåtna hus endast innefattat HSB. Det kan nämnas att Bostadsrätterna, som alltså inte hörts, idag är den största organisationen och har drygt dubbelt så många föreningar anslutna som någon av övriga riksorganisationer har.

Vår grundläggande synpunkt i denna fråga är att de ställningstaganden som regering och riksdag gjord 2013 och 2014 med anledning av EUs energieffektiviseringsdirektiv var kloka och väl avvägda. Det innebar framförallt att något obligatoriskt krav på IMD inte infördes.

Det krav, som ursprungligen föreslogs om obligatorisk IMD skulle ha kommit att strida mot Sveriges grundlags förbud mot retroaktiv lagstiftning och skulle dessutom inte ha lett till effektivare energianvändning. Den frivilliga lösning som valdes är definitivt att föredra. Individuell mätning och debitering är i många fall en metod för att öka de boendes valmöjligheter - men ett obligatorium är vare sig kostnadseffektivt eller rationellt ur ett energisparperspektiv.

Därför finns det god anledning att inte ändra gällande regler utan istället låta pröva frågan i EU-domstolen innan eventuella ändringar görs i denna fråga.

Men om Sverige för att undgå fortsatt prövning trots allt skulle föredra att ställa sig bakom den i promemorian föreslagna modellen bör det pekas på att inte heller de föreslagna kraven kommer att spara någon nämnvärd energi.

Förslaget innebär i korthet att husen med störst energiförbrukning per kvm - i genomsnitt över 180 kWh/kvm ska åläggas införa IMD för uppvärmningen av husen. Men att dessa hus förbrukar mycket energi beror i princip aldrig på att de boende individuellt slösar med värmen - det handlar som regel om att de är dåligt byggda! All erfarenhet pekar på att efter in initial fas då IMD är nytt så återgår den överväldigande majoriteten till tidigare beteende - eller i många fall ökar sin personliga förbrukning, och därmed ökar energiförbrukningen. Det är alltså fler som fryser än som tycker det är för varmt i dessa hus.

Förslaget innehåller dock så många undantagsmöjligheter att det finns anledning tvivla på att de kommer att hålla långsiktigt. Fastighetsägare kommer framförallt att peka på förslagets främsta undantagsparagraf - att IMD ej behöver byggas om det ej är kostnadseffektivt, det vill säga inte "proportionellt i förhållande till energibesparingen". En sådan beräkning torde bli komplicerad och variera mycket över tiden eftersom det främst beror på de boendes framtida beteende och inställning till att betala för sin förbrukning, kostnadsuppskattningar av vilka installationskostnader i förhållande till energiprisernas relativa och faktiska variation över tiden.

Det andra förslaget i promemorian ställer krav på obligatorisk installation av utrustning för individuell mätning och debitering för tappvarmvatten i samband med stora ändringar av husets vattenledningar torde bli än mer resultatlös. Det finns skäl att tro att fastighetsägaren primärt kommer att få flera skäl att avstå från dessa renoveringar, alternativt pekar de på den mångfald av negativa erfarenheter av IMD ur energieffektiviseringsperspektiv.

Så även om förslagen knappast kommer innebära att särskilt många fastigheter kommer att omfattas av förslagen förutsätter själva introduktionen och administrationen av promemorians förslag att högst avsevärda resurser måste läggas ner på utbildning och kontroll.

Sannolikt kommer en ny typ av privata konsulter hjälpa byggherrarna inför det offentliga prövning av IMD-frågorna.

Därutöver är tanken är att det är kommunernas bygglovorganisation som ska övervaka systemet. Handläggarna på Stadsbyggnadskontoren har idag en mycket svag utbildningsnivå inom dessa nya energiekonomiska frågor - som de nu ska fatta beslut om som myndighet. Detta kommer dels att kräva högst omfattande utbildning, och sannolikt förlänga den redan idag långa handläggningstiderna för till exempel bygglov. Även om Boverket kommer att lämna råd och stöd - som de gör kring alla bestämmelser kommer det lokalt att krävas avsevärda resurser.

Det finns således goda skäl för att avstyrka promemorians förslag och istället låta rättspröva frågan inom EU.

Med vänlig hälsning

Ulrika Blomkvist

VD

Mats Lindbäck

Utredningschef